

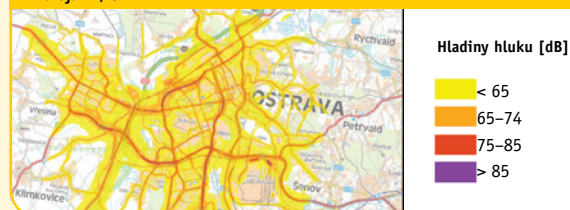

Zdraví

HLUKOVÁ ZÁTĚŽ

Nejvýznamnějším zdrojem hluku je silniční doprava. Nejvyšší počet obyvatel na území kraje, dotčených hlukem (ukazatel L_n pro rušení spánku je 60 dB) z dopravy na nejvíce frekventovaných silnicích, žije v Opavě (5 529 obyvatel), Havířově (5 379 obyvatel) a Frýdku-Místku (3 279 obyvatel). Celodenně ($L_{dn} = 70$ dB) je hlukem z dopravy dotčen 4 811 obyvatel Opavy, 4 898 obyvatel Havířova a 2 623 obyvatel ve Frýdku-Místku.

- Strategická hluková mapa pro hlavní komunikace krajského města
Zdroj: MZ, CENIA

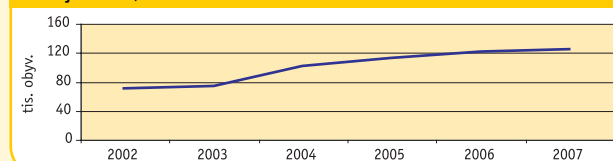

- Dle Směrnice 2002/49/ES o snižování hluku v životním prostředí, která byla implementována do zákona č. 258/2000 Sb., mělo Ministerstvo zdravotnictví povinnost pořídit strategické hlukové mapy pro hlavní komunikace, po kterých projede více než 6 mil. vozidel za rok. Strategickou hlukovou mapu pro tyto komunikace v Moravskoslezském kraji vypracovala EKOLA group, spol. s r.o.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Znečištěné životní prostředí, jmenovitě znečištění ovzduší, je jedním z mnoha faktorů, který se podílí na alergických onemocněních. Počet alergických onemocnění obecně stále narůstá. Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích v roce 2007 na území kraje byl 124 436, tj. 10 % všech obyvatel kraje (celkově je v ČR 9 % pacientů s alergickým onemocněním).

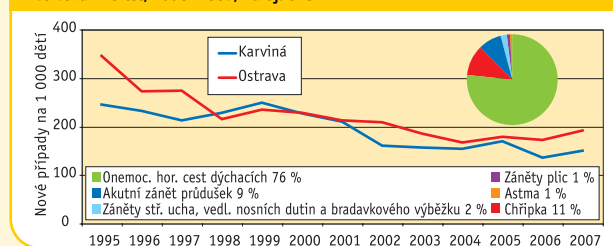
- Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích kraje [tis. obyvatel], 2002–2007
Zdroj: ÚZIS ČR, ČSÚ

AKUTNÍ RESPIRAČNÍ ONEMOCNĚNÍ (ARO)

ARO jsou nejčastější skupinou onemocnění dětského věku a jejich výskyt je výsledkem působení řady vlivů jako je epidemiologická situace, odolnost organismu, znečištění ovzduší a klimatické podmínky. Incidence ARO proto hraje důležitou roli v popisu zdravotního stavu obyvatelstva. Prezentovaná informace udává, kolik dětí (přepočteno na 1 000 dětí) bylo ošetřeno lékařem pro akutní respirační onemocnění; zahrnuje tedy i rozhodnutí rodiče, zda jít k lékaři, a subjektivní hodnocení lékaře.

- Počet nově zaregistrovaných ošetřených akutních respiračních onemocnění u dětí ve věku 1–5 let, 1995–2007, Zdroj: SZÚ

- Údaje pocházejí od 11 spolupracujících dětských lékařů s klientelou celkem 12 647 dětských pacientů.

AKTIVITY KRAJE Z HLEDISKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Projekty, které probíhají v Moravskoslezském kraji

- „Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávy“
– projekt kraje financovaný z programu Life
– www.life-moravka.cz/
- „Rozvoj sítě environmentálních poradenských a informačních center Moravskoslezského kraje“
– projekt kraje financovaný z Evropského sociálního fondu –
<http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/temata/projekty/default.htm>

Projekt „Rozvoj sítě environmentálních informačních a poradenských center Moravskoslezského kraje“

Environmentálně a informačně vzdělávací projekt, který se zabývá rozvojem ekologické výchovy v kraji. Kraj získal pro realizaci tohoto projektu dotaci z Evropského sociálního fondu ve výši 12,7 mil. Kč.
– <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/temata/projekty/default.htm>

Dotační programy

- „Podpora přípravy projektů v oblasti životního prostředí a zemědělství“
- „Drobné vodohospodářské akce“ – cílem je podpora projektů zaměřených na řešení:
a) problémů s odváděním a čištěním odpadních vod
b) zásobování pitnou vodou obyvatel
- „Dotační program na podporu aktivit v oblasti životního prostředí“ – je zaměřen na zvýšení environmentálního povědomí obyvatel Moravskoslezského kraje, zejména dětí a mládeže, na podporu akcí ke zlepšení kvality krajiny a na výstavbu, provoz a údržbu naučných stezek.

Další environmentální aktivity v kraji

- Studie vyhodnocení možností umístění větrných elektráren na území Moravskoslezského kraje z hlediska větrného potenciálu a ochrany přírody a krajiny – http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zp_18.html
- Spolupráce Moravskoslezského kraje a autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. na projektu „Intenzifikace odděleného sběru a využívání vytříděných složek komunálního odpadu včetně jeho obalové složky“ probíhá od roku 2004
- Studie sesuvných území v Moravskoslezském kraji
– vypracování registru svahových deformací na území Moravskoslezského kraje
- Zpracování Technickoekonomické analýzy v rámci přípravy záměru budování Krajského integrovaného centra využívání komunálních odpadů na území Moravskoslezského kraje
- Stanice na záchranu handicapovaných diváků a sov Stránské odborně účelové zařízení specializované výhradně na diváky a sovy
- Stanice pro záchranu volně žijících živočichů v Bartošovicích na Moravě Specializované zařízení, které se zabývá druhovou ochranou živočichů. Stanice se také věnuje ekologické výchově, osvětě a vzdělávání.
- Pořádání druhého ročníku „Myslivecké konference 2007“
V kongresovém sále hotelu Harmony Club se dne 12. 11. 2007 uskutečnil již 2. ročník „Myslivecké konference“, kterou pořádal Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství. Hlavním tématem konference bylo zlepšování životních podmínek drobné zvěře v Moravskoslezském kraji.

Další informace

<http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz>

Porovnání stavu životního prostředí v Moravskoslezském kraji s ostatními kraji podává srovnávací publikace: „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR – Porovnání krajů, 2007“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2007

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2008, Ministerstvo životního prostředí

Spolupracovali: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Český hydrometeorologický ústav, Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: LEONARDO

Kontakt:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Litevská 8, 100 05 Praha 10

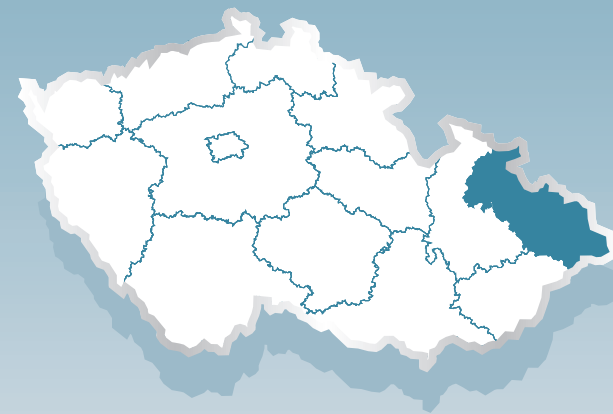
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Tato publikace vznikla za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky. Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2007

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Moravskoslezský kraj

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Obecná charakteristika

Přírodně velmi rozmanitý region nabízí řadu ekologicky velmi hodnotných území, i když v očích mnoha lidí představuje pouze průmyslové Ostravsko. Hory na severozápadě (Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník a Oderské vrchy) a jihovýchodě (Moravskoslezské Beskydy) odděluje hustě osídlenou centrální část kraje v okolí Ostravy. Horopisně kraj leží na hranici České vysočiny a Vnějších západních Karpat, na sever kraje do Opavska zasahuje ze severu Středoevropská nížina (celek Slezská nížina). Hranice mezi Českou vysočinou a Karpaty se táhne od Přerova směrem k Ostravě Moravskou bránou, severní okraj Vněkarpatských sníženin zaujímá značné průmyslové Ostravské pánev s ložisky černého uhlí. Podél toku Odry pod Ostravou se rozkládá Poodří, ekologicky velmi cenná a turisticky využívaná oblast s lužními lesy.

Převážná většina kraje je odvodňována Odrou do Baltského moře, pouze malé území na severozápadě kraje patří do povodí Moravy (úmoří Černého moře). Podnebí centrální části kraje je teplé a suché, Jeseníky na severozápadě a Beskydy na jihovýchodě mají chladnější a vlhké klima. Nejvyšší úhrny srážek mají Beskydy (orograficky zesílené návětremným efektem), Lysá hora je místem s nejvyšším úhrnem srážek na Moravě (cca 1 450 mm ročně). Kraj má nejvyšší počet obyvatel v ČR (cca 1,25 mil.), avšak osídlení má centralizovaný charakter do nejmenšího počtu sídel v rámci krajů ČR (299 obcí).

Ostravsko je oblastí s nejzátíženějším životním prostředím, i když se vlivem útlumu výroby, používání šetrnějších technologií a značných investic do ekologických opatření situace postupně zlepšuje. Již od 19. století kraj patřil a stále patří mezi nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Jádrem průmyslu kraje je ostravsko-karvinská průmyslová a těžební pánev, jejíž industrializace byla úzce spojena s využíváním místního nerostného bohatství, zejména kvalitního koksovatelného černého uhlí a s navazujícím rozvojem těžkého průmyslu a hutnictví. Kraj je tak celostátním centrem hutní výroby, současně je zde soustředěna i těžba černého uhlí v rámci téměř celé produkce ČR, i když dochází k poklesu vytěženého množství. I přes současný pokles těžkého průmyslu a dobývání surovin pracuje v těchto odvětvích stále přibližně třetina ekonomicky činných obyvatel kraje, vývoj v těchto tradičních odvětvích má velký vliv na vývoj nezaměstnanosti v kraji.

Dopravní dostupnost dosud značně odlehlého regionu se zlepšuje, krajem prochází hlavní železniční tah na Slovensko a v nejbližších letech se očekává dokončení dálnice D47, která Ostravu propojí s Prahou a napojí na evropský dálniční systém.

Základní socioekonomické údaje kraje Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	2007	Podíl na ČR (%) (průměr ČR)
Rozloha (km ²)	5 427	6,9
Počet obyvatel	1 249 897	12,1
Hustota obydlatelstva (obyv./km ²)	230,3	(130,4)
Podíl městského obydlatelstva (%)	76,4	(70,3)
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	9,6	(7,7)
Tvorba HPH na obyvatele (běžné ceny, 2006)*	243 472	(280 331)
Tvorba HPH podle sektorů (% , 2006)*		
Primární (zemědělství a těžba)	8,0	(4,2)
Sekundární (zprac. průmysl, staveb. a energetika)	43,7	(39,4)
Terciární (služby, doprava a správa)	48,4	(57,7)

* Hrubá přidaná hodnota (HPH) je dána rozdílem mezi produkcí statků a služeb a mezi spotřebou. Souhrn HPH za všechna odvětví v národním hospodářství plus daně minus finanční podpora z veřejných prostředků představuje hrubý domácí produkt.

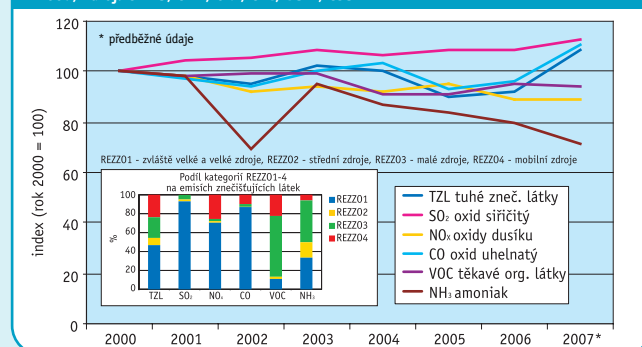

Ovzduší

EMISNÍ SITUACE

Z porovnání změn emisí roku 2006–2007 vyplývá, že došlo k nárůstu emisí TZL o 17 %, SO₂ o 3 % a NO_x o 0,2 %; k poklesu došlo u CO o 1 % a NH₃ o 11 %. Problémem meziročního nárůstu emisí TZL je především zvýšení spalování nekvalitních tuhých paliv v lokálních topeništích a emisí z dopravy. Největší nárůst emisí SO₂ byl zaznamenán u energetických zdrojů z důvodu zvýšené poptávky po elektřině. Trend emisí ukazuje, že nebude problém splnit krajské emisní stropy k roku 2010 pro NH₃, VOC; problémy se očekávají se splněním krajských emisních stropů pro SO₂ a NO_x. Nástroje ke splnění těchto emisních stropů (obměna významných energetických zdrojů) budou realizovány až po roce 2010.

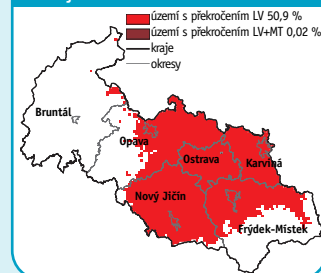
Relativní vývoj emisí základních znečišťujících látek a struktura jejich zdrojů v kraji, 2007, Zdroj: CHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ

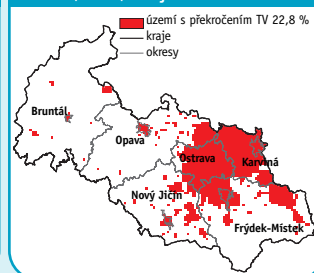
KVALITA OVZDUŠÍ

Problémem zůstává překračování imisních limitů pro suspendované částice PM₁₀ (denní imisní limit byl překročen na 20 stanicích z 21, roční imisní limit na 11 stanicích z 25). V roce 2007 byly překračovány imisní limity pro suspendované částice PM_{2,5} (roční imisní limit 25 μg.m⁻³ v návrhu) a benzen (na 2 stanicích z 9). Oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší* zaujímaly 51 % území kraje. Ve srovnání s rokem 2006 (65 % území) se jedná o zlepšení. Naopak v roce 2005 zaujímaly tyto oblasti 45,5 % území. V roce 2007 došlo k překročení imisního limitu pro benzo(a)pyren na všech (6) stanicích, na kterých je měření, a k překročení limitu na 2 stanicích (z 9) pro arsen. Téměř 23 % území bylo definováno jako oblast s překročeními cílovými imisními limity pro ochranu zdraví**. V porovnání s rokem 2005 (42,8 % území) a 2006 (33 % území) se jedná o zlepšení.

Mapa oblastí kraje s překročeními imisními limity pro ochranu zdraví, 2007
Zdroj: CHMÚ

Mapa oblastí kraje s překročeními cílovými imisními limity pro ochranu zdraví, 2007, Zdroj: CHMÚ

* Oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší se rozumí území v rámci zóny nebo aglomerace, kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (oxid siřičitý, suspendované částice PM₁₀, oxid dusičitý, olovo, oxid uhelnatý a benzen).
** Platí pro kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren. Ozon není do celkového hodnocení zahrnut z důvodu překročení jeho cílového imisního limitu na většině území České republiky. Imisní a cílové imisní limity (LV a TV) jsou ustanoveny nařízením vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Výběr měřicích stanic pro vyhodnocení kvality ovzduší: Stanice byla vybrána, pokud byl alespoň jednou na ní překročen imisní limit nebo byla zařazena alespoň jednou mezi pět nejhorších lokalit v kraji v dané charakteristice.

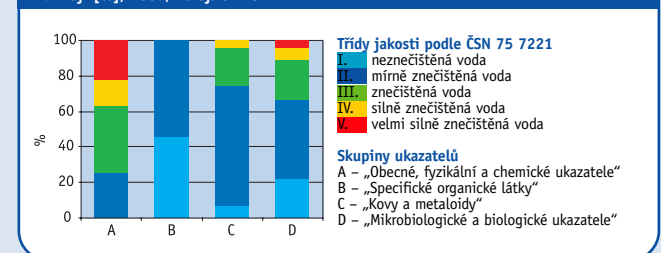
Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

V kraji bylo sledováno 27 profilů na vodních tocích Odry, Olše, Opava, Ostravice, Moravice, Hvozdnice, Jičinka, Lubina, Lučina, Olešná, Stonávka, Opavice a Černý potok.

- Ve skupině A dosahovaly IV. a V. třídy nejčastěji AOX*. Ve IV. a V. třídě byl také veškerý fosfor na Černém potoce, Hvozdnici, Jičince a Lubině, který byl na ostatních tocích převážně stanoven ve III. třídě. Odra byla na horním toku hodnocena převážně I. a II. třídou. Dolní tok Odry byl hodnocen o něco hůře, převážně III. třída v ukazatelích kyslíkového režimu. Olše měla celkově velmi dobré hodnocení kromě profilu v jejím ústí – dlouhodobě vysoké hodnoty chloridů (IV. třída), RL 105 °C (IV. třída), CHSK_{Mn}, a AOX (V. třída). Pět ukazatelů ve IV. třídě a AOX v V. třídě vykazovala Ostravice v Ostravě. Nejčistšími toky v kraji byly Moravice a Opavice nad Křnovem, dále horní části toků Lučiny, Opavy, Olše a Ostravice.
- Látky skupiny B dosáhly nejvýše II. třídy na některých profilech Odry, Olše a v ústí Ostravice.
- Ve skupině C dosáhlo IV. třídy veškeré železo v ústí toku Hvozdnice. III. třída byla detekována pro rtuť v Jičince a v Odře-Bohumíně, pro kadmium v Lučíně-Slezské Ostravě a v Olši-Českém Těšíně, pro zinek v Odře-Bohumíně a v Lučíně-Slezské Ostravě.
- Ve skupině D byl nejčastěji hodnocen chlorofyl na Odře (V. třída ve Svinově a IV. v Bohumíně). Ve IV. třídě byly termotolerantní koliformní bakterie na Lučíně-Slezské Ostravě.

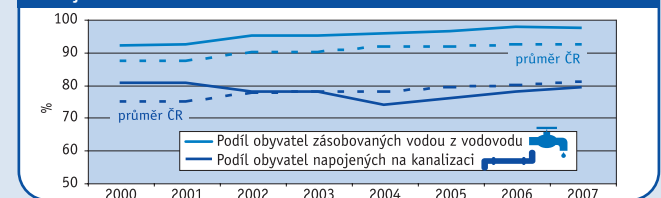
Podíl měřicích profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupin ukazatelů A–D v kraji [%], 2007, Zdroj: CHMÚ

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 3,2 mil. m³ na hodnotu 90,22 mil. m³. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2007 činila 101,8 l na obyv. za den, což je mírně nad průměrem ČR. Nízké ztráty pitné vody ve vodovodní síti se dlouhodobě pohybují nad průměrem ČR, který v roce 2007 činil 18,6 %.

Zásobování pitnou vodou a připojení na kanalizaci v kraji [%], 2000–2007
Zdroj: ČSÚ

Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu v kraji [%], 2000–2007
Zdroj: ČSÚ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
18,4	17,8	17,8	17,5	15,6	15,6	16,3	14,2

V domech napojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2007 žilo 70,4 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 92,1 % odfanizovaných odpadních vod. Za nejvýznamnější akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách, ukončené v roce 2007, lze považovat uvedení do trvalého provozu ČOV ve Frýdlantě nad Ostravicí.

* AOX monitorovány pouze na 11 z 27 profilů.

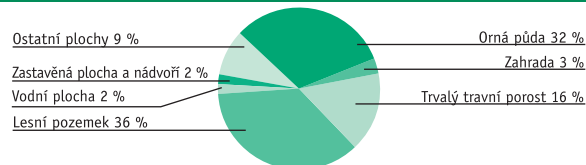

Lesy, krajina, zemědělství

STRUKTURA VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Rozloha Moravskoslezského kraje v roce 2007 činila 542 700 ha. Meziročně klesla rozloha orné půdy o 585 ha a zastavěných ploch a nádvorí o 82 ha. Vzrostla výměra trvalých travních porostů o 35 ha a lesních pozemků o 198 ha. Ostatní kategorie se významně nezměnily.

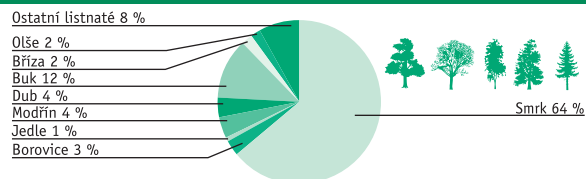
Struktura využití území v kraji [%], 2007 Zdroj: ČÚZK

LESNATOST A DRUHOVÁ SKLADBA LESŮ

Výměra lesů Moravskoslezského kraje v roce 2007 činila dle ČÚZK 192 923 ha (dle ÚHÚL 193 330 ha), lesnatost dosáhla 35,6 % (průměr ČR je 33,7 %), tj. šesté nejvyšší hodnoty v ČR. Lesy zvláštního určení tvořily 14 % rozlohy lesů, jejich rozloha se meziročně procentuálně nezměnila.

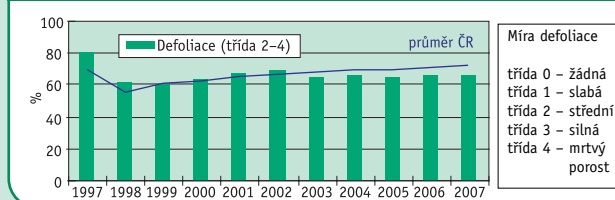
Druhová skladba lesů v kraji [%], 2007 Zdroj: ÚHÚL

ZDRAVOTNÍ STAV LESŮ

Zdravotní stav porostů je určován především mírou defoliace*, jejíž vývoj u jehličnatých porostů starších 60 let znázorňuje následující graf. Výše nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy, z nichž polomy vázané na poškození větrem tvoří rozhodující většinu, dosáhla páté nejvyšší hodnoty v ČR, 630 tis. m³ dřeva. Těžba smrkového kůrovcového dřeva byla evidována v rozsahu 743 tis. m³. Vysoké hodnoty těžby ovlivnil lednový orkán Kyrill. Moravskoslezský kraj byl na druhém místě z krajů nejvíce postižených suchem (103 tis. m³).

Vývoj míry defoliace jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2–4) v kraji [%], 1997–2007, Zdroj: VÚLHM

* Defoliace (odlštění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehliček) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.

Ekologické zemědělství (Zdroj: MZe)

V roce 2007 vzrostl počet ekofarem v Moravskoslezském kraji meziročně o 36 podniků na 107 ekofare, dle tohoto ukazatele se řadí kraj na páté místo v ČR. Výměra zemědělské půdy obhospodařované ekologicky se meziročně zvýšila o 3 424 ha na 38 373 ha, na celkové výměře zemědělského půdního fondu ČR se podílela 0,9 %.

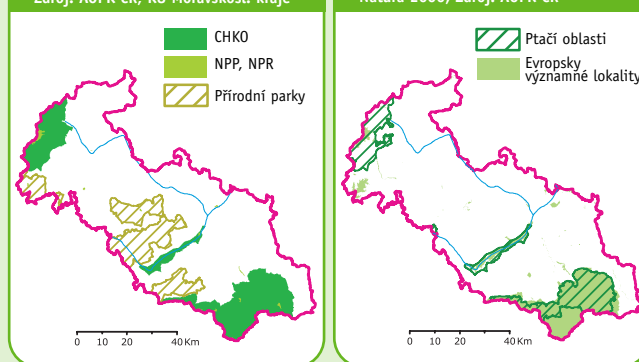

Ochrana přírody

ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY

Na území kraje se z velkoplošných zvláště chráněných území nachází CHKO Beskydy, CHKO Jeseníky a CHKO Poodří. V kraji bylo v roce 2007 evidováno 143 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 6 555 ha – konkrétně 10 národních přírodních rezervací (NPR), 7 národních přírodních památek (NPP), 70 přírodních rezervací (PR) a 56 přírodních památek (PP). Dále se na území kraje nachází 5 přírodních parků, které zajišťují územní ochranu přírody na obecní úrovni. 1. 1. 2007 byla vyhlášena nová NPP Skalická Morávka (102,3 ha) na území CHKO Beskydy. Nebyl vyhlášen žádný nový přírodní park, ani nebylo zrušeno žádné zvláště chráněné území (ZCHÚ). Krajský úřad v roce 2007 financoval management 58 ZCHÚ ve výši 2,53 mil. Kč.

Zvláště chráněná území a přírodní parky Zdroj: AOPK ČR, KÚ Moravskosl. kraje

ZÁCHRANNÉ STANICE

V oblasti péče o zvláště chráněné živočichy krajský úřad financuje od roku 2003 záchranné transfery obojživelníků přes kritické úseky komunikací. V roce 2007 byl transfer proveden v katastru 11 obcí. Celkem bylo přeneseno 15 523 jedinců.

V kraji působí dvě záchranné stanice, které se rovněž věnují ekologické výchově a osvětě.

- Stanice na záchranu handicapovaných divokých a sov Stránské je zařazena v národní síti záchranných stanic s působností v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Zařízení je součástí areálu „Pradědova zahrádka“. Stanice Stránské je specializována výhradně na dravce a sovy a přijme cca 80 zvířat ročně, z toho velká většina je vypuštěna zpět do volné přírody.
- Komplexní péči o zraněné, či jinak handicapované volně žijící živočichy na převážně většině území Moravskoslezského kraje, zčásti i Zlínského a Olomouckého kraje, zajišťuje Stanice pro záchranu volně žijících živočichů v Bartošovicích na Moravě. Jedná se o národní stanici s metodickým a koordinačním posláním. Stanice přijme 700 až 1 100 zvířat ročně, z toho přibližně 55 % je vypuštěno zpět do volné přírody. Trvale handicapovaní jedinci, které již nelze vrátit zpět do přírody, tvoří pouze 1,5 % z celkem přijatých zvířat.

PROJEKTY

Projekt Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky je nejvýznamnějším projektem řešícím likvidaci invazních druhů v rámci ČR, dokonce ojedinělým v rámci celé Evropy. V povodí řeky Morávky je soustředěna řada zvláště chráněných území ohrožených invazním druhem – křídlatkou. Projekt, jehož celkový rozpočet činí 1 015 tis. eur, získal finanční podporu z programu LIFE-Nature ve výši 704 tis. eur. Moravskoslezský kraj vložil do tohoto projektu 60 tis. eur. Cílem je nejen revitalizace původních porostů na tomto území, velký význam budou mít především vědecké a praktické poznatky a vypracování metodiky úspěšného hubení tohoto invazního druhu. Více informací naleznete na www.life-moravka.cz/.

Získání potřebných údajů pro územní plánování, rozhodování územně samosprávných celků a především pro posuzování krajinného rázu příslušnými orgány ochrany přírody je cílem studie vyhodnocení možnosti umístění větrných elektráren na území Moravskoslezského kraje z hlediska větrného potenciálu a ochrany přírody a krajiny. Dále je přínosem poskytnutí objektivních informací investorům a obcím a jejich občanům, kteří mohou být výstavbou větrných elektráren dotčeni. Více informací naleznete na http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zp_18.html.

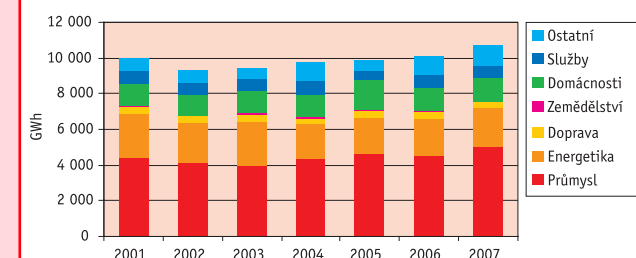

Energetika

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

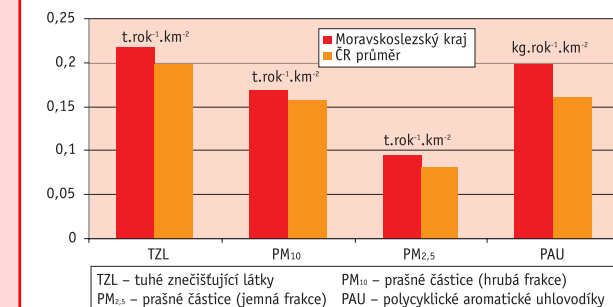
Moravskoslezský kraj je vysoce průmyslovou oblastí s energeticky náročným průmyslem (výroba koksu, železářny, ocelárny, atd.). Z hlediska ČR se zde spotřebovuje nejvíce energie, největší podíl spotřeby elektrické energie tedy zabírá právě průmysl a energetika.

Vývoj hrubé roční spotřeby elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství v kraji [GWh], 2001–2007, Zdroj: ERÚ

EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Měrné emise z vytápění domácností v kraji [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2006* Zdroj: ČHMÚ

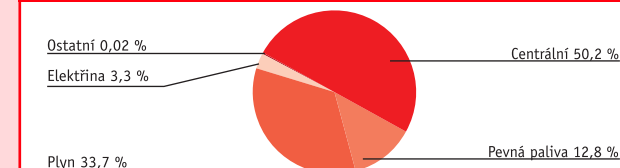

* Údaje za rok 2007 se dle předběžných údajů ČHMÚ nebudou příliš lišit.

STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Největší podíl ve vytápění domácností zaujímá v Moravskoslezském kraji centrální vytápění (tento podíl je nejvyšší i v celorepublikovém měřítku). Centrální vytápění využívá více než 235 000 domácností.

Struktura vytápění domácností v kraji [%], 2007 Zdroj: ČHMÚ

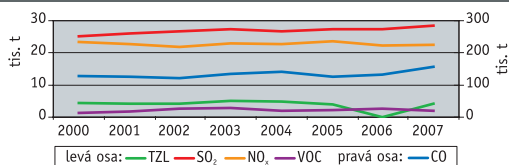

Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

Emise CO vzrostly v období 2001–2007 o 23 %, emise těkavých organických látek (VOC) vzrostly o 60 %. Emise ostatních sledovaných látek se víceméně nemění.

• Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZ01)* v kraji [tis.t.rok⁻¹], 2000–2007
Zdroj: ČHMÚ

• * REZZ01 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů.

• Výpis hlavních zdrojů z IRZ (Integrovaného registru znečištění) v kraji, 2006
Zdroj: CENIA

Podnik	Emise do ovzduší	Emise do vod	Přenosy v odpadech
Mittal Steel Ostrava a.s.	F a anorgan. slouč. CO, CO ₂ , NO _x , SO ₂ , Hg	fenoly, AOX, kyanidy, Cd, Hg	As, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Zn, Hg, PAU
OKD a.s.	PM ₁₀ , CO ₂ , NO _x , SO ₂	chloridy	Cu
Trinecké železářny a. s.	PM ₁₀ , PAU, CO, CO ₂ , SO _x , NO _x , Zn		N _{celk.} , fenoly, kyanidy, PAU, As, Pb, Zn, P _{celk.} , Cr, Cd, Cu, Ni
Vitkovice Steel a.s.	CO, CO ₂ , NO _x		As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, PAU, Hg, Zn
Biocel Paskov a.s.	SO _x , NO _x , CO ₂	P _{celk.} , TOC, AOX	N _{celk.} , P _{celk.} , AOX, Cd
ZDB Group a.s.	CO, CO ₂ , SO _x , NO _x	chloridy, Cu, Ni, Pb, Zn	As, Cr, Cd, Ni, Pb, PAU, Zn
Dalkia Česká republika, a.s.	Cl a anorg. slouč., CO ₂ , SO _x , NO _x		
ČEZ, a.s. – Elektrárna Dětmarovice	SO _x , NO _x		

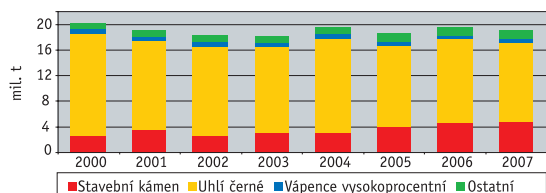
PODNIKY EMAS (SYSTÉM ENVIRONMENTÁLNÍHO MANAGEMENTU) (Zdroj: CENIA)

V kraji sídlí jedna organizace se zavedeným EMAS – AQD-envitest, s.r.o. (architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství) se sídlem v Ostravě.

TĚŽBA NA ÚZEMÍ KRAJE

Kraj, který je spjat s těžbou černého uhlí, zaujímá v celkové těžbě nerostných surovin v ČR druhé místo. Ostravsko-Karvinský revír je již jediným (nepočítáme-li zanedbatelnou produkci v Zacléři) domácím producentem černého uhlí, a to jak energetického, tak koksovateľného. V současnosti probíhá těžba na 5 dolech (ČSA, ČSM, Darkov, Lazy a Paskov). Důležitá je i těžba stavebních surovin (kamene) a vápenců. Vápenec, používaný pro hutě a výrobu vápna, je těžen na ložisku Štramberk. Těžba cihlářských surovin klesá (např. v Kuníně, Hlučíně). Kraj se podílí téměř 38 % na produkci domácí těžby zemního plynu, z čehož téměř 60 % pochází z degazace důlních děl.

• Vývoj těžby na území kraje [mil. t], 2000–2007
Zdroj: ČGS-Geofond

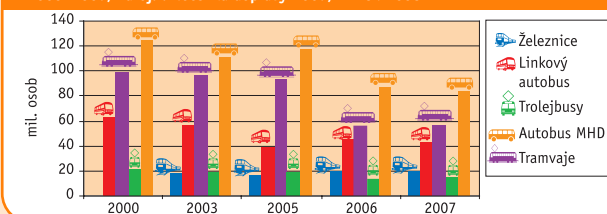

Doprava

CHARAKTERISTIKA A INTENZITA DOPRAVY

Dopravní dostupnost dříve značně odlehklého kraje se postupně zlepšuje, po dokončení dálnice D47 bude kraj napojen na národní i mezinárodní dálniční síť. Největší dopravní intenzity jsou soustředěny do centra ostravské průmyslové pánve (Ostrava a její okolí) a na napojení Ostravy na zbytek republiky, zejména jihovýchodním směrem na Nový Jičín a Lipník nad Bečvou, kde se pohybuje okolo 20 tis. vozidel za den. V roce 2007 probíhala výstavba a zprovoznění úseků dálnice D47 a rychlostní komunikace R48. Krajem prochází významný železniční tah a v blízkosti města Ostravy se nachází mezinárodní letiště Leoše Janáčka (Ostrava – Mošnov).

• Počet přepravených osob jednotlivými druhy veřejné dopravy* v kraji [mil. osob], 2000–2007, Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

• Množství přepraveného nákladu* v kraji [tis. t], 2000, 2003, 2006, 2007
Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

	2000	2003	2006	2007
Železnice	15 119,9	15 634,2	14 582,1	14 580,3 (20,2 %)
Silnice	49 834,1	56 335,4	51 588,3	57 650,2 (79,8 %)

• * Jedná se o počet přepravených osob (resp. zboží) nezávisle na délce přepravy. Údaj byl vypočten jako součet přepravních objemů v rámci kraje a mezi kraji (přes hranice kraje).

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

V roce 2007 bylo v kraji registrováno 428 663 osobních a dodávkových vozidel do 3,5 t. Na 1 000 obyvatel kraje připadá 343 osobních automobilů do 3,5 t hmotnosti.

• Hustota dopravní sítě v kraji [km, km.km⁻²], 2007
Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

2007	Délka komunikací v kraji (km)	Hustota dopr. sítě (km/km ²)
Železnice	673	0,124
Silnice celkem	3 360	0,619
Silnice 1. třídy (z toho rychl. kom.)	716 (33)	0,132 (0,006)
Dálnice	15	0,003

EMISE Z DOPRAVY

Úhrny emisí z dopravy jsou z celostátního pohledu mírně nadprůměrné, pohybují se okolo 7 % celkových emisí CO₂, N₂O a PM z dopravy v ČR. Doprava v kraji však není hlavní kategorií zdrojů znečišťujících ovzduší. Měrné emise na plochu má kraj průměrně (236 t CO₂ na km²), v přepočtu na obyvatele jsou vzhledem k vysoké hustotě zalidnění velmi nízké (cca 1 t CO₂ na obyv.). Trend emisí CO₂, N₂O a PM je stoupající, NO_x stagnující, u ostatních škodlivin dochází k mírnému poklesu.

• Vývoj produkce emisí z dopravy v kraji [t]
Zdroj: CDV, 2007

Škodlivina	2005	2006	2007**
CO ₂	1 258 163	1 280 332	1 335 822
CH ₄	137	133	133
N ₂ O	188	195	206
CO	17 285	15 670	14 932
NO _x	7 019	6 571	6 268
VOC	3 396	3 043	2 889
SO ₂	41	42	44
PM	449	441	443

• ** předběžné údaje; PM – prašné částice

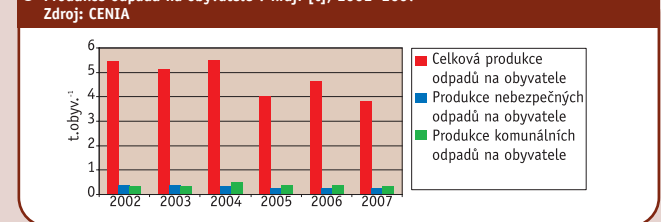

Odpady

PRODUKCE ODPADŮ

Odpadové hospodářství Moravskoslezského kraje je do značné míry ovlivněno poměrně vysokou hustotou zalidnění a velkým množstvím průmyslových zařízení. Lze jej charakterizovat velkým množstvím průmyslových odpadů a odpadů z obalů, stejně jako komunálních odpadů produkovaných občanů. Celková produkce odpadů v kraji se však snižuje, zejména snahou o co největší opětovné využití stavebních materiálů a vedlejších průmyslových produktů.

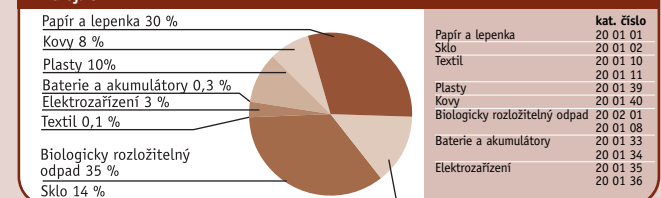
• Produkce odpadů na obyvatele v kraji [t], 2002–2007
Zdroj: CENIA

MATERIÁLOVÉ VYUŽÍVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

Největší podíl materiálově využitelných složek z komunálních odpadů tvoří papír a lepenka, plasty, kovy, sklo a biologicky rozložitelný odpad. Naopak nejnižší podíl na materiálově využitelných složkách tvoří elektrozařízení, textil, baterie a akumulátory, což odpovídá celorepublikovému trendu. Množství vytríděných složek z komunálního odpadu každoročně narůstá, ve srovnání s rokem 2004 došlo k nárůstu výtěžnosti vytríděného množství na občana přibližně na dvojnásobek.

• Struktura materiálově využitelných složek komunálních odpadů v kraji [%], 2007
Zdroj: CENIA

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ

Snížení podílu odpadů, které jsou odstraňovány skládkováním, je jedním z hlavních cílů Plánu odpadového hospodářství kraje. Současný trend ukládání odpadů na skládky ukazuje, že se tyto cíle daří plnit, a to i navzdory stále se zvyšujícímu počtu obyvatel a vznikajícím průmyslovým podnikům. U odpadů komunálních k takovému progresivnímu vývoji zatím nedochází. Mezi hlavní cíle kraje proto patří, aby k značnému snížení ukládání odpadů na skládky došlo i u odpadů komunálních ve prospěch zvýšení jejich materiálového a energetického využívání. V kraji doposud chybí zařízení na energetické využívání zbylé směsi komunálního odpadu. Vybudování takového zařízení bude jedním z prostředků, jak dosáhnout požadovaného cíle redukce skládkovaných odpadů za souběžné podpory a zvyšování materiálového využívání vytríděných složek.

• Množství odpadů odstraněných skládkováním v kraji [tis. t], 2002–2007
Zdroj: CENIA

